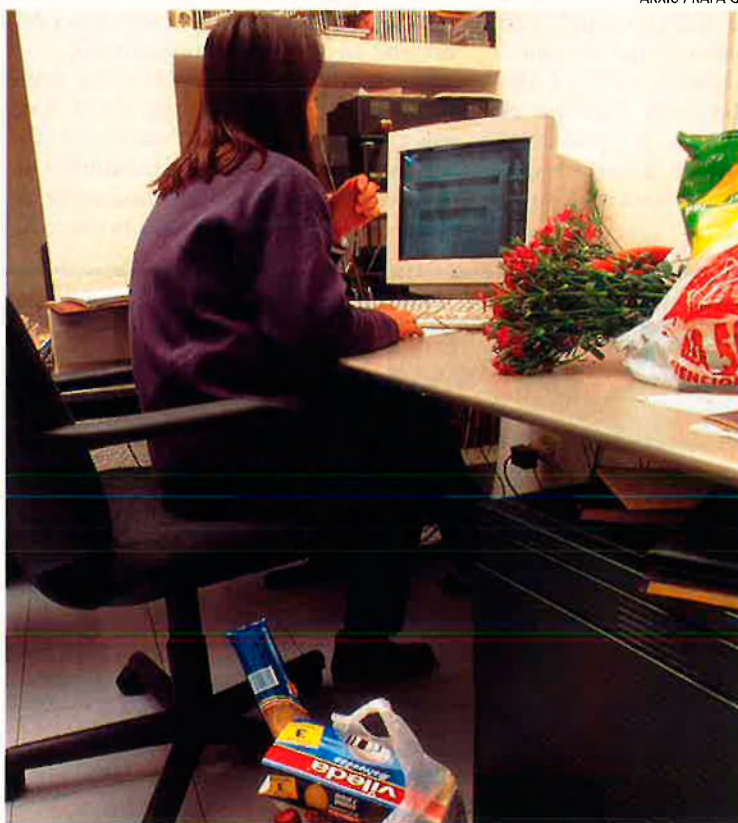

La ciutat que les dones demanen

El I Congrés de Dones de Barcelona parlarà de 'La ciutat que volem les dones'. Un manual de la Fundació Maria Aurèlia Capmany publicat recentment, 'Las mujeres y la ciudad', avança com cal modificar els habitatges i l'espai urbà per fer-los més habitables.

De la població activa formada per dones, dues de cada tres fan una doble jornada: la domèstica i la remunerada. A l'estat espanyol, actualment, un 37,8% de les dones tenen un treball remunerat.

ARXIU / RAFA GIL

dos anys, les autores han treballat en aquest projecte i han fet entrevistes per ciutats d'Holanda, Alemanya, Catalunya, la província de Madrid i Donostia, amb el suport del IV Programa Europeu d'Acció Comunitària a Mig Termini per la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes.

Les conclusions del treball són una eina perquè les ciutats evolucionen cap a un model més utilitzable tant per dones com per homes, en cinc camps concrets: habitatge, espai urbà, mobilitat, seguretat i participació de la dona.

L'habitatge, flexible i de lloguer. El primer fet que es constata és que la gran majoria dels habitatges estan pensats per a una família nuclear simple, és a dir, per a un matrimoni amb nens i, fins i tot l'habitatge social segueix fidelment aquest model. Malgrat això, només el 47% dels pisos de l'estat espanyol estan ocupats per matrimonis amb nens; la resta inclou totes les formes de relació que la societat ha desenvolupat: un 13,3% estan ocupats per persones que viuen soles; un 6,9% per famílies en què només hi ha la mare amb els fills (5,7%) o el pare amb els fills (1,2%); i un altre 1,2% inclou els nuclis en què hi ha el pare o la mare sols amb fills i amb un altre familiar. A més, hi ha un 3% d'habitatges que habiten grups sense lligams familiars i un 3,2% de llars plurinuclears.

En funció d'aquesta realitat social, el Manual recomana introduir un concepte de flexibilitat que

Una ciutat on els carrers i les places siguin la prolongació dels passadissos i les habitacions de la vivenda, tot prioritant l'espai per als vianants; i una ciutat descentralitzada, de manera que les botigues òmpli-guen una altra vegada les plantes baixes dels edificis i donen vida als carrers. Aquesta seria la ciutat que volen les dones, segons *Les dones i la ciutat*, un *Manual de recomanacions per una concepció de l'entorn habitat des del punt de*

vista del gènere, redactat a partir d'entrevistes amb usuàries de la ciutat, dones que treballen en els àmbits de l'arquitectura o l'urbanisme i dones amb responsabilitat política.

Les seves autores són Rosa Maria Dumenjó –directora gerent de la Fundació Maria Aurèlia Capmany, que l'ha editat–, l'arquitecta Anna Bofill i la sociòloga Isabel Segura, autora de *Guia de dones de Barcelona* i *Dones de l'Hospitalet. Itineraris històrics*. Durant

permeti adaptar l'immoble segons les necessitats del grup domèstic, que pot variar en nombre o evolucionar amb l'edat o per qüestions laborals. Hi ha envans mòbils (corredissos, plegables o extraïbles) i espais multifuncionals que poden ajudar a aquesta flexibilitat.

La flexibilitat, però, no ha de limitar-se a l'estructura física de l'immoble sinó que també ha d'aplicar-se al mercat. Les dones demanen una normativa per a l'habitatge social que faci baixar els preus i que el mercat tingui més pisos de lloguer. L'estat espanyol és el que menys percentatge de vivendes de lloguer té de tot Europa, i només un percentatge molt petit de les vivendes de lloguer són de l'administració. L'actual situació del mercat fa que molts lloguers suposin mensualment els mateixos diners que el pagament d'una hipoteca, però molts joves i moltes dones han d'escollir el lloguer perquè no poden pagar una entrada per comprar una casa o perquè no volen quedar atrapats en la compra d'un pis que, al cap d'un temps, no necessitaran.

Un espai descentralitzat i humà. Els anys 60 van arribar acompanyats d'una bonança econòmica que ofería llocs de treball al voltant de les grans ciutats. L'èxode des del medi rural cap a l'urbà va ser massiu i els especuladors van fer l'agost construint grans blocs de pisos en barris i pobles de les rodalies urbanes. El resultat va ser ciutats-dormitori sense els serveis mínims que han de donar un xic de benestar a un barri de nova creació: ni zones verdes, ni comerços, ni moltes altres coses. Trenta anys després, les dones demanen precisament que tot aquest tipus de serveis siguin descentralitzats: que la feina, el comerç i els serveis bàsics s'hi troben a tots els barris. Les dones manifesten una voluntat clara perquè les botigues ompliguen les plantes baixes dels edificis i els carrers tinguin més llum i més vida. En conseqüència, prefereixen petits comerços als barris que no centres comercials allunyats de la ciutat que exigeixen un desplaça-

ARXIU / RAFA GIL

Les dones volen una ciutat de distàncies curtes. Pel que fa al comerç, s'estimen més els petits comerços que omplen les plantes baixes dels carrers que no les grans superfícies.

ment en transport privat. Segons explica Anna Bofill, les dones "volen que els carrers i les places siguin llocs de relació, una prolongació de passadissos i habitacions de les vivendes", un espai intermedi entre el domini privat i el públic que afavoreixi la trobada dels nens, dels adults i de la gent gran.

Que les dones "utilitzen" més la ciutat i els seus serveis ho demos-

ble i ha de coordinar les diferents vessants —tren, metro, autobusos—, a més de millorar els recorreguts i ampliar els horaris. I una ciutat de bon caminar, amb voreres amples, en bon estat i sense obstacles.

Una altra reivindicació és que als vianants no se'ls faci passar per túnels o soterranis que produeixen desconfiança. El Manual és molt clar quan assenyala que en les dones "el disseny de les places, parades d'autobús o metro, aparcament, passadissos subterranis, rebedors de les cases, poden causar ansietat. Un bon disseny, en canvi, pot incrementar la sensació de seguretat i, al mateix temps, pot actuar com a dissuasor de la violència." Una correcta il·luminació i l'existència de botigues als carrers en compte de porteries minven aquesta possible ansietat. També la instal·lació d'indústries no contaminants en zones residencials és més segura per a les dones que hi van a treballar que no els polígons industrials aïllats fora de la ciutat i sense veïns ni gaire il·luminació.

En conseqüència, el Manual demostra que les dones, quan s'expressen lliurement, lluny d'estereotips o modes, prefereixen un barri amb molts comerços abans que una gran superfície o centre comercial de la rodalia; s'estimen més viure en una ciutat ben estructurada que no en una urbanització o zona residencial allunyada de la ciutat; i reclamen habitatges més flexibles i de lloguer.

Àlex Milian

El I Congrés de Dones de Barcelona se celebra els dies 15 i 16 de gener al Palau de Congressos.

tren les xifres: en una ciutat com Barcelona, només el 25% dels desplaçaments són privats, però, en canvi, els vehicles omplen les ciutats de soroll i contaminació i ocupen bona part de la calçada. Doncs, del 25% que es mou amb el seu vehicle, el 80% són homes i el 20% restant, dones. Les dones són les que més utilitzen el transport públic i les que més exerceixen de "vianants". És per això que demanen una ciutat de distàncies curtes, amb prioritat per al transport públic, que ha de ser accessi-